

Koninklijk Instituut
voor Taal-, Land- en Volkenkunde
Royal Netherlands Institute of Southeast Asian
and Caribbean Studies

Concept notulen: online Algemene Ledenvergadering Vereniging KITLV

Donderdag 25 juni 2020, 16:00 via Zoom

Aanwezig: Clara Brakel, S.K. Que, Els Bogaerts, Susan Legêne, Gert Oostindie, Maarten Manse, Maria Reinders-Karg, Marije Plomp, Tom Hoogervorst, Hedi Hinzler, Gerhard de Kok, Yayah Siegers, Alicia Schrikker (voorzitter), Ine Goedegebuur (penningmeester), Sikko Visscher (secretaris en notulen).

Afwezig met bericht: Freek Colombijn, Marrik Bellen

1. Opening
Alicia heet de leden welkom en vraagt of er aanvullingen op de agenda zijn. Er worden geen punten toegevoegd aan de agenda.
2. Notulen ALV 2019
Raden Salah typefout op p. 1. Moet worden Saleh.
Tijdens de rondvraag (zie aldaar) brengt Clara Brakel nog een punt in dat wordt ingewacht.
Met de genoemde aanpassingen worden de notulen gearresteerd.
3. Mededelingen Voorzitter
  - **Collectie en kunstbezit:** Vorig jaar bespraken we dat we het kunstbezit van de Vereniging zoveel mogelijk zichtbaar wilden laten zijn en dat het bestuur zou gaan zoeken naar instituties en collecties waaraan schilderijen en objecten in langdurige bruikleen zouden kunnen worden ondergebracht. Eén van die instituties is natuurlijk het Museum Volkenkunde in Leiden. Liesbeth Ouwehand, aldaar werkzaam, bracht de volgende argumenten naar voren om de collectie niet op te breken en te verspreiden: 1. Vanuit het herkomst en ontstaansproces van de (deel)collecties en het (toekomstig) onderzoek daarnaar, is het raadzaam om zaken bij elkaar te houden, 2. Heel veel schilderijen en objecten zijn nu al digitaal vindbaar, zichtbaar en opvraagbaar, 3. Weinig tot geen musea zullen bereid zijn om een garantie te geven dat het schilderij of object ook werkelijk zichtbaar zal zijn voor het publiek.

Het bestuur beraadt zich op dit advies. Voor de schilderijen die nu in de Verenigingskamer hangen zal alsnog een oplossing gevonden moeten worden. Susan Legêne stelt voor om het schilderij van Hogendorp op zijn plantage Zion onder de aandacht van het Rijksmuseum te brengen.

Gert Oostindie meldt dat dit al is gebeurd maar zal informeren of er ook inderdaad iets mee gedaan wordt voor de Slavernijtentoonstelling. [Navraag leverde diezelfde dag nog een bevestiging van het Rijksmuseum op.]

Alicia: Er is een fraaie kuifkast die ooit werd geschonken aan het KITLV, en lang op de kamer van de Directeur in Den Haag heeft gestaan, opgedoken op de kamer van één van de UBL medewerkers. We hebben in de huidige en toekomstige behuizing van het instituut geen ruimte voor deze kast. Museum Bronbeek wilde de kast graag overnemen. De overdracht heeft inmiddels plaatsgevonden. Bij het opruimen van de kamer van Henk Schulte Nordholt kwam een bronzen buste van Du Perron aan het licht. Gemaakt door Sylvia Willink maakt het deel uit van een aantal “koppen” die ze maakte van vrienden. Het UBL gaf aan de kop graag in langdurig bruikleen te willen nemen omdat ze naast het Ter Braak archief druk bezig zijn om ook het Du Perron archief te verwerven. De overdracht heeft plaatsgevonden.

- **Schenken aan UBL:**

Kurt de Belder liet weten in de bespreking met UL en KITLV dat er veel materiaal direct aan de UBL geschonken wordt. Een opsomming hiervan is opgenomen in het jaarverslag van de UBL.

- **Nacht van de Geschiedenis:** Sikko Visscher is namens de Vereniging betrokken bij de organisatie van de Nacht van de Geschiedenis 2020, 31 oktober, met het thema Oost-West. Corona gooide ook hier roet in het eten. Uiteindelijk kwamen de partners en de gastheer, het Rijksmuseum, overeen dat dit jaar alleen een digitale versie van de Nacht kan worden georganiseerd. In het ingekrompen programma dat daarvoor nu wordt ontwikkeld is de Vereniging (mede)organisator van drie onderdelen: 1. Over muziekinvloeden over de wereld, met live muziek en historische opnames, 2. Over producten en smaak met verhalen, recepten en instructievideo, 3. Een panelgesprek over Slavernijverleden in het heden. Communicatie en informatie zal binnenkort worden verspreid.

4. Mededelingen Directeur KITLV

- Ook het KITLV is getroffen door de Corona-crisis. Het gebouw is sinds medio februari gesloten en het ziet er niet naar uit dat het de komende maanden weer zal openen. Onderzoeksreizen zijn geannuleerd, archiefbezoek was onmogelijk, en fellows konden niet naar het instituut komen. Niettemin gaat al het onderzoek gewoon door en hebben zich geen dramatische ontwikkelingen afgetekend. Geprobeerd wordt met digitale middelen het onderlinge contact en de relaties met de leden van de Vereniging en andere belangstellenden te onderhouden. De UBL bleef geopend voor uitleen, ook van KITLV-boeken. De Bijzondere Collecties waren en zijn slechts zeer beperkt toegankelijk. Marije Plomp voegt toe dat sinds 6 mei de Bijzondere Collecties in te zien zijn, mits wordt gereserveerd
- Uit het KNAW Onderzoekfonds ontvang het KITLV een bijdrage van € 250.000 om een interdisciplinaire en vergelijkende onderzoekslijn ‘Governance of climate change’ te ontwikkelen. Dit programma wordt gedragen door David Kloos en Sikko Visscher. Er wordt samengewerkt met twee andere KNAW-instituten, NIOO en NIAS.

- Voor de Gemeente Rotterdam werd onderzoek verricht over het koloniale en slavernijverleden van de stad. Er komen begin oktober 3 boeken uit als resultaat van dit project.
  - Gert Oostindie gaat eind 2021 met pensioen. De procedure voor de benoeming van een directeur KITLV zal binnenkort starten en zal ruim een jaar in beslag nemen.
5. Van de Bibliotheekcommissie
- Tom Hoogervorst doet namens de Bibliotheekcommissie verslag.
- Fysieke foto's van het KITLV zijn vanwege hun fragiliteit opgeslagen in het Van Steenisdepot, maar kunnen nog wel worden aangevraagd (dat duurt twee weken).
  - Men weet nu gelukkig de juiste mensen te bereiken voor schenkingen voor (archief)materiaal. Mensen die materiaal willen schenken moeten een keuze maken of ze het aan het KITLV of de UB willen schenken (Doris Jedamski).
  - Voor het archief van de Professor Teeuw Stichting is na bemiddeling besloten dat het zal worden opgenomen in de KITLV-collectie (beheerd door de UB). Het archief van het Professor Teeuw Fonds staat nu nog thuis bij Drs. Pim ten Hoorn.
  - (Drie)dubbele exemplaren van De Indische Gids (15 [1893] - 63 [1941]) en Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde (26 [1881] - 85 [1952]) zijn over; naar gegadigden om deze historisch waardevolle collectie over te nemen wordt nog gezocht.
  - Thuistoegang: er komen toch weer klachten van een kleine groep onderzoekers die hun wetenschappelijke werk niet kunnen doen. Er blijft onder deze kleine groep onderzoekers/academici grote behoefte om thuistoegang te krijgen tot de digitale bestanden van de UB via de lenerspas. Nu steeds meer titels digitaal zijn, wordt de toegankelijkheid van de collectie voor deze groep aanzienlijk slechter; dit belemmert hun wetenschappelijk werk. De huidige crisis bewijst des te meer de noodzaak van thuistoegang. In verband hiermee is de thuistoegang van een aantal tijdschriften gelukkig verruimd door de UB.
  - Dr. Els Bogaerts schreef een notitie over de films van handschriften uit de kraton van Yogyakarta (KITLV-inventaris 169) en Sonobudoyo (KITLV-inventaris 165). Het gaat om: 779 titels (121 filmrollen + 2 kleurenfilms, Kraton) en 1.358 titels (162 filmrollen, Sonobudoyo). Van de Kratoncollectie ontbreken 3 zwart-witrollen en de 2 kleurenfilms. Bogaerts vraagt of UBL een kopie van de ontbrekende films in Australië kan bestellen bij Menzies Library, ANU (zie notitie Bogaerts van september 2019). Voorstel: opname van de Javaanse manuscripten in de UBL-catalogus leidt tot een toename van 2.137 titels.
  - Audio- en audiovisuele collectie
Er ligt een grote audio- en audiovisuele collectie van het KITLV op de UB, die – als ze niet snel gedigitaliseerd wordt – verloren dreigt te gaan. Ook dient het al gedigitaliseerde deel van die collectie te worden gecheckt. Deze collectie is belangrijk cultureel erfgoed en heel divers van inhoud. Een deel bestaat bovendien uit schenkingen waar toch zorgvuldig mee moet worden omgegaan. UB ziet hier het belang van in, maar er is te weinig mankracht voor.

- Het functioneren van de UB
Een groot compliment vanuit de Bibliotheekcommissie voor de baliemedewerkers, Doris Jedamski en Marije Plomp, zeker in de coronatijden. Waar het misgaat is het beheer van met name de apparatuur om cassettebanden af te spelen, waardoor ook het materiaal beschadigt. Dit speelde al voor de coronacrisis.
- Update digitalisering Surakartaanse microfilms
Dr. Dick van der Meij heeft een voorlopig overzicht opgesteld waaruit blijkt dat hij het grootste deel van de gefilmde handschriften van de Mangkunegarancollectie heeft bekeken en onregelmatigheden heeft gesignaleerd. Hoewel hij dit voorjaar geen toegang heeft tot de filmcollectie van Surakartase HSS zal hij proberen om nog dit jaar het overzicht van de collectie af te ronden met verbeteringen en aanvullingen. Dick heeft toegezegd hierover nog een verslag te sturen. Hij verwacht in december dit jaar klaar te zijn met het in kaart brengen van deze collectie en het signaleren van onregelmatigheden hierin. Daarna zal het mogelijk zijn om elk manuscript te identificeren, aan te vragen, en in te zien.
- Publieksevenement manuscripten
De Bibliotheekcommissie had oorspronkelijk het plan gehad om een grootschalige publieksdag te organiseren met financiële steun van de Vereniging. Dit evenement zou ten doel hebben om de betekenis en toegankelijkheid van erfgoedcollecties met handschriften en audiovisueel materiaal zichtbaar te maken voor de buitenwereld. Dit had moeten plaatsvinden in december 2020. Dit initiatief zal op vier gronden moeten worden herzien:
  - De duur van het coronavirus: wanneer is het veilig om weer evenementen te organiseren?
  - Techniek binnen de UB: is het mogelijk een livestream te creëren zodat het vanuit Indonesië en wereldwijd ook gevolgd kan worden?
  - Indonesische publiek: op wat voor andere manieren kunnen onze collega's in Indonesië hierbij worden betrokken? (De Vereniging suggereerde de Bibliotheekcommissie om hierover creatief na te denken)
  - Finalisering project v.d. Meij: idealiter vindt het evenement plaats zodra Dicks inventaris klaar is en de UB dit in het catalogussysteem heeft kunnen integreren. Zodoende kan met name deze collectie (zie Punt 4) publiekelijk worden gepromoot.

Momenteel denkt de Bibliotheekcommissie nog over oplossingen waarin de bovenstaande vier punten kunnen worden meegenomen.

Marije Plomp namens de UBL: Dank voor de complimenten, ze zal het doorgeven aan Kurt en de andere 170 medewerkers.

AV problemen zijn herkenbaar van andere collecties. De AV collectie van KITLV is groot en divers. Er is nu geen mankracht om echt in kaart te brengen welk materiaal en welke dragers de collectie bevat en er spelen ook copyright issues. Daarnaast is er concurrentie voor andere knelpunten. Aandacht voor de verzameling oude kranten is evenzeer nodig.

Na Dick van der Meij moet er nog een stap gedaan worden wat betreft de Surakartaanse handschriften. De materialen moeten worden nagekeken en in de catalogus gezet. Dit betekent dat de materialen medio 2021 beschikbaar zullen zijn.

Wie houden zich met de collectie bezig bij UBL? Onder de 170 collega's zijn er een aantal met specialistische kennis van de regio of van het materiaal.

- o Conservator: Doris Jedamski, plus assistent
- o Fotoconservator KITLV: Anouk Mansfeld
- o Vakreferent: Marije Plomp
- o Informatiespecialist: James ter Beek
- o Restaurator: Karin Scheper
- o Tijdelijke inzet voor projecten BC en catalogiseren grijze literatuur: studenten en specialisten, ook vrijwilligers. Speciale vermelding Hedi Hinzler en Dick van der Meij.

UBL onderhoudt nauw contact met de Vereniging en Werkgemeenschap KITLV over het beheer/toegankelijkheid van de KITLV-collectie en de aanschaf van materialen.

- o KITLV-Bibliotheekcommissie
- o Stuurgroep KITLV/UBL
- o Individuele contacten UBL en individuele onderzoekers, bestuursleden KITLV en MT-Leden werkgemeenschap

UBL werkt ook samen met de Vereniging en de Werkgemeenschap in projecten gerelateerd aan de KITLV-collectie.

- o Publieksevenementen
- o Onderzoek (ICAS, Unpacking the Asian Library)
- o Projecten te verbetering van de vindbaarheid van de materialen
- o Digitalisering
- o Acquisitie

Het beheer van de KITLV-collectie stelde UBL aanvankelijk voor een aantal uitdagingen. Niet eerder had UBL te maken met de komst van zo'n omvangrijke onderzoekscollectie, met genres en materiaalsoorten waar UBL niet eerder of slechts in kleine hoeveelheden mee te maken had gehad. Daarbij bleek dat er in de collectie veel ongecatalogiseerd materiaal aanwezig was, waaronder digitale collecties die onvoldoende geordend en beschreven waren. We zijn nu zes jaar verder en er is door UBL veel werk verzet. Ook nu nog wordt er hard gewerkt aan het catalogiseren en toegankelijk maken van KITLV-materiaal.

Gebruik van de collectie: sinds de opname van de collectie in de UB-catalogus is het gebruik van de bronnen toegenomen. De stijgende trend in het aantal Indonesische bezoekers/gebruikers van zowel de fysieke alsook de digitale collectie zet zich voort.

Een paar voorbeelden van werkzaamheden aan de KITLV-collectie van het afgelopen jaar:

- o Met subsidie van de Vereniging KITLV is een project gestart om de KITLV-microfilms van Javaanse handschriften uit de kratons in Surakarta beter te ontsluiten. De metadata van de handschriften wordt gecontroleerd en indien nodig aangevuld. De individuele titels worden in de catalogus opgenomen; het gaat om ongeveer 1700 titels. Commissielid Els Bogaerts heeft een plan geschreven voor het ontsluiten van KITLV-microfilms van Javaanse handschriften uit de kraton van Yogyakarta en museum Sonobudoyo. Het gaat om ongeveer 2350 titels die aan de catalogus kunnen worden toegevoegd
- o 54 meter bundels met krantenartikelen uit Indonesische kranten (juni 1974-sept 2002) zijn op onderwerp geplaatst en beter vindbaar gemaakt in de catalogus. Een

extra 13 meter ongecatalogiseerde bundels worden binnenkort gecatalogiseerd, in totaal 67 meter.

o KITLV-kaarten grotendeels digitaal beschikbaar. Aangevuld met een 980 moderne Indonesische kaarten van de Indonesische nationale cartografie-organisatie waarvan de auteursrechten nu geregeld zijn.

o Materialen uit de Bijzondere collecties en KITLV-archieven digitaal beschikbaar gemaakt:

* Dutch East Indies literature

<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/dutcheastindiesliterature>

* Abendanon Papers (Kartini's letters)

<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/abendanonpapers>

* Damsté Papers

<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/view/collection/damste>

* Douwes Dekker Papers

<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/view/collection/douwesdekker>

* Hazeu Papers *

<https://digitalcollections.universiteitleiden.nl/view/collection/hazeu>

Acquisitie: UBL continueert vanaf juni 2014 de acquisitie op basis van het collectievormingsprofiel van het KITLV, zowel voor de moderne als de Bijzondere Collecties. Het KITLV-kantoor in Jakarta speelt daarbij een belangrijke rol. 4500 Indonesische titels per jaar voor UBL. Voor boeken uit de overige landen wordt gebruik gemaakt van het acquisitieprogramma van de Amerikaanse Library of Congress. Hoogtepunten onder de aanwinsten van afgelopen jaar:

o Digitale database East India Company, documenten van de Engelse factorijen in Azië: <http://www.eastindiacompany.amdigital.co.uk/>

o herdruk Borneo Shimbun (Maleistalig) en Djawa Shinbun (Japanstalig)

o 87-delige publicatie met primaire bronnen over de geschiedenis van de Chinese diaspora, o.a. in Zuidoost-Azië. 200 verschillende bronnen, waaronder 50 tijdschriften.

Marije laat twee voorbeelden van digitale collecties zien. De brieven van Kartini aan Abendanon en een mooie verzameling belletristiek. Het meeste is alleen te bekijken binnen de muren van de UBL wegens copyright. Wel zijn de foto's nu van overal digitaal downloadbaar in hoge resolutie

6. Toelichting Financieel jaarverslag

Verlies van 2018 is in 2019 meer dan goedge maakt. Dit jaar zet de Covid-19 crisis alles weer op losse schroeven. Op dit moment staat de beleggingsportefeuille ongeveer een ton in de min.

Enkele opvallende punten uit het jaarverslag. Het aantal aanvragen en toekenningen neemt toe. Dat is mooi, want dat was de bedoeling van het bestuur toen enkele jaren geleden het nieuwe beleid op ondersteuning van activiteiten en publicaties/ontsluitingsacties werd ingevoerd. Het publicatiepotje, dat werd gereserveerd uit de inkomsten bij het overdoen van de uitgeverij aan Brill bleef intact omdat de relevante aanvragen prima uit het exploitatietegoed konden worden gedekt.

7. Rapportage Kascommissie

Gerhard de Kok geeft aan dat er een digitale controle heeft plaatsgevonden, met briefjes voor de camera etc. Alle controles konden worden uitgevoerd. De jaarrekening geeft een getrouw beeld en daarom stelt de kascommissie voor om

decharge te verlenen voor het gevoerde beleid. De leden nemen dit voorstel unaniem over.

8. Bestuursbezetting en bezetting Kascommissie

De voorzitter is vorig jaar aangetreden en mag nog een drietal jaar door in haar eerste termijn. De penningmeester heeft aangegeven dat ze bereid is ook na haar vertrek bij het instituut KITLV door te gaan. Ze houdt wel de optie open om tussentijds te vertrekken. De bestuursleden Nancy Jouwe en Wayne Modest gaan hun laatste jaar van de tweede termijn in. Volgend jaar zal de ALV dus twee nieuwe bestuursleden moeten benoemen. Het bestuur zal zelf op zoek gaan naar geschikte en beschikbare kandidaten maar staat natuurlijk open voor suggesties en kandidaten vanuit de leden.

Mark van de Water neemt afscheid en wordt hartelijk bedankt. Maarten Manse is gevraagd en heeft toegezegd zitting te nemen in de Kascommissie.

Maarten introduceert zichzelf Hij is promovendus bij Rechtenfaculteit. Zijn proefschrift over het belastingstelsel in Nederlands-Indië eind 19de begin 20ste eeuw ligt nu bij de promotoren. Maarten wordt met unanieme instemming benoemd tot lid van de Kascommissie.

9. Rondvraag

Gerhard de Kok: Is downloaden van foto's tijdelijk of blijvend?

Marije Plomp: waarschijnlijk wel blijvend, maar alleen voor de foto's die rechtenvrij zijn. Dit had UBL al eerder willen doen maar Covid heeft dat proces versneld.

Maarten Manse vraagt of het dan ook is toegestaan de foto's voor presentaties en publicaties te gebruiken.

Marije Plomp geeft aan dat per foto individueel staat aangegeven wat de precieze status is.

Clara Brakel: Wil graag nog een wijziging in de notulen van de vorige ALV aanbrengen over de bibliotheekcommissie en haar activiteiten. Clara stuurt een update op de notulentekst over het tableau vivant aan de secretaris, die deze zal opnemen in de finale versie.

Susan Legêne: Fijn jullie allemaal te zien. Levendige herinnering aan wat Clara net schetst.

Het KITLV is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)
KITLV is an institute of the Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences (KNAW)

Postbus/PO Box 9515 • 2300 RA Leiden • The Netherlands • Tel. +31 (0)71 527 2295 • Fax +31 (0)71 527 2638
Bezoekadres/Visiting Address: Reuvenplaats 2 • 2311 BE Leiden
E-mail: kitlv@kitlv.nl
Website: www.kitlv.nl